

1. Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. (I). Öncüde belirtilen eğitim psikolojisidir. Eğitim ile psikolojinin birleştiği bir alt alandır. Eğitim psikolojisi iki farklı alt alandan oluşmaktadır. Bu alanlardan biri gelişim psikolojisidir. Gelişim psikolojisi doğumdan ölüme kadar geçen süreç içerisinde bireyde fiziksel, bilişsel, duygusal, sosyal, ahlaki alanlarda olumlu yönde ortaya çıkan değişimleri inceler. Diğer alan ise öğrenme psikolojisidir. Öğrenme psikolojisi öğrenme sürecinin nasıl oluştuğuna dair ilkeleri ortaya koymayı amaçlar.

(II). Öncüde verilen bilgiler Endüstri ve örgüt Psikolojisidir. Bu yaklaşımın faaliyet alanı işe uygun eleman seçimi, çalışanların motivasyonunu artırarak iş verimini yükseltme, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, çalışanların bilgi ve becerilerini geliştirmek üzere hizmet içi eğitim etkinliklerinin düzenlenmesi gibi iş ortamına özgü birçok konudan oluşan psikolojinin uygulamalı dallarından biridir.

(III). Öncüde ifade edilen anormal psikolojidir. (Klinik psikolojisi). Normalden sapma gösteren davranışlarla ilgilenen bir alt alandır.

CEVAP B

2. A seçeneğinde belirtilen Kimliksizleşme: Le Bon, (Kitlelerin Psikolojisi, 1985) adlı kitabında, "Kitle, zihinsel olarak her zaman tek başına olan bireyden daha düşük düzeydedir" diyerek yakınıyordu, Le Bon linç gruplarının (ve ona göre Fransız devrimcilerinin) gösterdikleri saldırgan ve ahlaksızca davranışların, bireyin ahlak duygusu ve özdenetimini kırarak bir hastalık gibi "bulaşarak" ayak takımı ve kitleye yayıldığına inandı. Bunun gibi bozulmaların kalabalıkları, çok az sayıda kişinin tek başınayken yapabileceği yıkıcı eylemlerde bulunmaya ittiğini ileri sürmüştür.

B seçeneğinde verilen tutum, bireyin bir olaya, nesneye, duruma karşı geliştirdiği bilişsel, duygusal ve davranışsal eğilimleridir.

C seçeneğinde verilen Ön yargı psikolojisine dair ilk kapsamlı açılımı yapan Allport, ön yargıyı "hatalı ya da esnek olmayan bir genellemeye dayalı antipati" olarak tanımlamıştır.

E seçeneğinde verilen, Seyirci etkisi, kişilerin başkalarının varlığında yardım etme olasılığının daha düşük olduğunu ortaya koyar. Acil bir durumda yardıma ihtiyacınız olduğunda, olaya çok kişi tanık olduğu takdirde yardım alma ihtimalinizin daha yüksek olduğunu düşünebilirsiniz. Kalabalığın içinde yardımcı kişilerin bulunma ihtimali yüksek çıkmalıdır. Ne yazık ki bu doğru değildir.

Soruda verilen Ayşe hanımın davranışları diğer insanların etkisiyle meydana gelmektedir. Bireyin başkalarının varlığından etkilenip yeni, farklı ve anlamlı davranışlar sergilemesine sosyal etki denir, bunun sonucunda ortaya çıkan davranışa sosyal davranış adı verilir.

CEVAP D

3. Soruda verilen bilgiler tutum ve davranış arasındaki ilişkiye dair ilk araştırmalar arasında sayılabilir. La piere (1934), Kunter, Wilkins ve Yarrow, Minard (1952) araştırmalarında ve tutumun mektup yada telefonda belirtildiğini; davranışın ise yüzyüze bulunma ortamında ortaya çıktığını görülmüştür. Kuşkusuz tanımadığımız birisini mektup hatta telefonda reddetmek ya da onun mektubuna vermemek onu karşı karşıya bulunduğumuz zaman reddetmekten daha kolaydır. Demekki ortam davranışı belirlemede tutumdan daha etkilidir.

CEVAP A

4. Şekilde belirtilen (I) dentrit nörona gelen uyarıcıları alan yapıdır, (II) Hücre gövdesidir. (soma), (III) miyelin kılıfı, schwann hücreleri tarafından oluşturulur, (IV) miyelin kılıfı yoktur, (V) akson ucu (terminali) nörotransmitter madde salınımına yardım eder. B seçeneğinde belirtilen bilgi yanlıştır. Hücre gövdesinde sentrozom organeli yoktur. Dolayısıyla sinir hücreleri kendini eşlemez, yenileyemez.

CEVAP B

5. Tümünden gelim bütünden parçaya geçişi ifade eder. Sorumuza baktığımızda da önce "Kadına şiddete Hayır" diyerek genelleme yapmış daha sonra ise sınıftaki erkeklere vurgu yaparak parçaya inmiştir. Bu da tüm dengelim anlayışını ifade eder.

CEVAP E

6. Ses değişimi, kıllanma, sivilceler ergenlik sürecine geçişte ortaya çıkan ve ikincil cinsiyet özellikleri diye adlandırılan cinsiyet özellikleridir.

Buradan hareketle "Erkeklerde cinsel bölge ve koltuk altında kıllanma" ikincil cinsiyet özelliklerindedir.

CEVAP D

7. Soruda verilen öğretmenin ödevini yapmayan öğrencileri eve göndermemesi sevdiği bir şeyden mahrum koymasındır. Bu durum ikinci tip cezadır.

CEVAP A

8. Soruda verilen Melike'nin annesi üniversite sınavına hazırlanan kızı için her 10 test uygulaması bittikten sonra telefonunu geri vermektedir. Bu uygulama sayı belirttiği için oranlı tarife zaman ifadesi geçseydi aralıklı tarife olurdu. Bu durum bilindiği için sabit tarife olarak adlandırılır.

CEVAP C

9. Kişiliği 5 boyutta inceleyen kuram 5 Faktör kişilik kuramıdır.
- Dişadönüklük/İçe dönüklük (Extraversion):** Cana yakın, enerjik, neşeli, heyecan arayan ve baskın (yüksek puan); mesafeli, sakin, içedönük, yalnızlığı tercih eden (düşük puan)
 - Yeni deneyimlere Açıklık/Tutucu olma (Openness):** Yaratıcı, analitik, başka görüşlere açık, duyarlı (yüksek puan); geleneksel, tutucu, gerçekleri savunan, ilgisiz (düşük puan)
 - Duygusal dengelilik/Nevrotizm (Emotional Stability):** Rahat, özgüvenli, sabırlı, eleştiriye açık, strese toleranslı (yüksek puan); endişeli, gergin, çekingen (düşük puan)
 - Geçimlilik-uyumluluk/Geçimsiz (Agreeableness):** Alçak gönüllü, iş birliğine inanan, samimi anlayışlı (yüksek puan); şüpheli, dik başlı, inatçı, rekabetçi, ihtiyatlı (düşük puan)
 - Sorumluluk özdisiplin/Sorumsuz(Conscientiousness):** Sistemli, azimli, başarıya yönelimli, hırslı, titiz (yüksek puan); plansız, erteleyen, dikkati kolay dağılan, düzensiz (düşük puan)

CEVAP D

10. Şekilde belirtilen G sembolü, genel yetenek, zihin gücüdür A maddesi doğrudur. Çift etmen kuramında G sembolü genel yetenek ve S faktörü özel yetenek (özel yetik) B maddesi doğrudur. Çok etmen kuramında Thorndike ve Thurstone karşımıza çıkmaktadır. Bir çok S özgül yetenek olduğu belirtilmektedir. Thorndike zekayı üç boyutta açıklamaktadır. C maddesi doğrudur. D maddesine göre inanlar arası hem G hemde S faktörü açısından farklılıklar S faktörü açısından insan içi farklılıklar mevcuttur. S faktörlerinden her biri insanda vardır ama oranları farklıdır. Mesela kelime bilgisi, algısal hızı her bireyde mevcuttur. Fakat bireyde kelime bilgisi algısal hızı dan daha fazla olabilir. D maddesi de doğrudur. Özel yetikler bakımından insanın çeşitli alanlardaki başarısı birbirinden farklıdır. O halde g etmeni bakımından kişilerarası ayrılıklar, S etmeni bakımından ise hem kişiler arası hem de kişi içi ayrılıklar bulunabilir. E maddesinde bilgi yanlışır.

CEVAP E

11. Gerçeklik yaklaşımı seçim teorisine, davranışçı yaklaşım, somut gözlemlenebilen davranışlara bilişsel yaklaşım, otomatik düşüncelere, psikoanalitik, kuram geçmiş yaşantılara vurgu yapmaktadır. İnsanları sadece duyguları ya da sadece davranışlarıyla değerlendirmenin yanlış olacağını dolayısıyla insanların bir bütün halinde değerlendirilmesi gerektiğini savunan kuram Gestalt kuramıdır.

CEVAP E

12. A seçeneğinde Eklektik yaklaşım problem durumuna göre tüm kuramların bir arada kullanan yaklaşımdır. B seçeneğinde varoluşçu yaklaşımın amacı bireyin özünü yaşamasıdır. İlgilendiği konular;ölüm, yalnızlık, anlamsızlık, yalıtılmışlık duygularıyla baş etmeye yardım eder. C seçeneğindeki Akılcı-Duygusal yaklaşıma göre bireylerin psikolojik problemlerinin kaynağı, olumsuz düşünceleri, mantık dışı inançları ve önyargılarıdır. Bu kuram bireylere olumlu düşünmeyi öğretmektedir. Bunun sonucunda danışana düşünce biçimi hakkında iç görüş kazanması amaçlanır. D seçeneğinde ifade edilen Gestalt yaklaşımın göre psikolojik danışma hizmetleri bireyin duyguları hakkında farkındalık kazanması konusunda yardımcı olur. Psikanalitik ve davranışçı yaklaşımlara bir tepki olarak ortaya çıkan ve Maslow'un üçüncü kuvvet olarak tanımladığı (Goble, 1970) İnsancil yaklaşım, Fenomeniciler, Algı Kuramcıları, Benlik Kuramcıları gibi adlarla anılan çok çeşitli grupları içine alan bir ekoldür.

CEVAP E

13. Varoluşçu terapi, insanların varoluşuna odaklanmaktadır. Farklı varoluş yollarımızın olduğu ifade eden kuramcılar 3 temel varoluş tarzımızın olduğunu belirtmektedirler. Umwelt fiziksel dünyadaki varoluşumuzdur. Biyolojik dürtülerimizi içeren doğanın ve doğa yasalarının dünyasını temsil etmektedir. Mitwelt ise başkalarıyla ilişkilerle, sosyal/kişilerarası dünyadaki varoluşumuzu ifade etmektedir. Eigenwelt, içsel psikolojik dünyamızı başka bir ifadeyle subjektif yaşantılarımızı göstermektedir. Var oluşçu terapide, Otantik olmayan mod dediğimiz durumda kişi kendi hayatını anonim bir hayat olarak yaşar. Birey gerçekten kendisi olmak adına herhangi bir sorumluluğu almaktan kaçınır ve daha çok, kendiliğ ve dünyanın dışarıdan yapılmış tanımlarına teslim olarak kaygılarından geçici olarak kurtulmaya yani günü kurtarmaya bakar. Onaylanmış alışkanlıklar ve mevcut gelenekler doğrultusunda sahte bir emniyet duygusuna teslim olur. Otantik modda ise kişi kaygı hissetse de kendi hayatı için sorumluluk alır. Kalabalık içinde siliik, dikkati çekmeyen bir birey olmanın rahatlığını terk etme pahasına kendi benzersizliğinin farkına varır ve aslında olması gerektiği gibi olmaya çabalar. Kendi kendisi olma algısı ağır basmakta, dünyaya uyum sağlamak ikincil pozisyona itilmektedir. Kişi varoluşunun kırılganlığının farkındalığında ve varlığının getirdiği sorumlulukların bilincindedir. Soruda varoluş tarzı ve öznel dünyadan bahsedilmektedir.

CEVAP A

14. Grupla psikolojik danışma kuramları 4 temel başlıkla sınıflandırılır.

1. Analitik Kuramlar

- Psikanalitik Kuram
- Adler Kuramı

2. Yaşantısal-ilişkisel yönelimli kuramlar

- Birey Merkezli Kuram
- Varoluşçu Kuram
- Gestalt Kuramı

3. Eylem kuramları

- Davranışçı Kuram
- Bilişsel Davranışçı Kuram
- Gerçeklik Kuramı

4. Postmodern Yaklaşımlar

- Kısa Süreli Psikolojik Danışma Kuramı
- Çok Kültürlü Psikolojik Danışma Kuramı (Corey ve Corey, 2002).

A seçeneğinde verilen William Glasser'in kurucusu olduğu, bilişsel-davranışçı kuram ve müdahaleleri temelinde dayanan gerçeklik kuramı şimdiye odaklanan, daha etkin bir yaşam sürmeleri için bireylerin düşüncelerini ve davranışlarını değiştirmelerine yardımcı olmayı hedefleyen, etkin yönlendirici ve yapılandırılmış bir doğaya sahip yaklaşımdır.

B seçeneğinde verilen, Kısa süreli psikolojik danışma Insoo kim berg ve steve de shazer'in öncülüğünde 1970 ler ile 1980 lerin başında uzun süreli bireyle psikolojik danışma yaklaşımlarına alternatif olarak ortaya çıkan bireyin sorunundan ziyade daha çok çözüme, planlamaya, istek ve amaçlara odaklanan ve başarılar üzerinde yapılanmış kısa süreli bir yaklaşımdır.

C seçeneğinde verilen Gestalt yaklaşımı, Öncülüğünü Viktor Frankl, Rollo May, James Bugental, İrvin Yalom'un yaptığı kuram, yapılandırılmış bir tedavi sisteminden ziyade insanların yaşamlarındaki kaygılar ve belirsizlikler ile yüzleşmelerine, anlamlı ve sorumlu seçimler yapmalarına ve yaşamlarında yeni anlamlar oluşturmalarına olanak sağlamayı hedefleyen bir felsefedir.

D seçeneğinde verilen Gestalt kuramının, en temel özelliği yaşantısal bir doğaya sahip olması ve üyelere sorumluluk almayı öğretmesidir. Bu gruplar bütünlük, farkındalık, şekil zemin ilişkisi ve zıtlıklar ilkelerine dayanmakta ele alınan temel kavramlar içinde bulunan zaman, farkındalık, bitirilmemiş işler, temas, temas engelleri, enerji ve enerji engelleri olarak ortaya çıkmaktadır.

Soruda belirtilen psikolojik danışma süreci gözlenen davranışa dikkat çekmektedir. Amacı, grup üyelerine değişim gereken davranışları ve bunları nasıl gerçekleştireceklerini farketmek, öğrendikleri davranışları günlük yaşantılara aktarmalarına yardımcı olmak ve problemlerini çözme konusunda daha davranış odaklı olmayı öğretmek olan kuram davranışçı yaklaşımdır.

CEVAP E

15. Rogers'a göre kendini gerçekleştiren bireyin özellikleri

- Yaşantılara giderek daha fazla açık olma:** Bir kimse, eğer kendi bedeninden ya da çevreden gelen her türlü uyarıyı, hiçbir sansüre tabi tutmadan, yani bozmadan, çarpıtmadan ya da ayıklamadan, olduğu gibi alabiliyorsa, o zaman yaşantılara açık bir kimsedir.
- Giderek daha varoluşsal bir biçimde yaşama:** İyi yaşamın bir başka özelliği Rogers'a göre her dakika daha tam olarak yaşama isteğidir. An'ı yaşamayı bilen bir kimse, "Gelecekte ne olacağı, ancak o zaman belli olur. Geçmiş ise olup bitmiştir. Şimdi bunları düşünmektense, bu anı yaşamak daha iyidir." diyen kimsedir.
- Organizmaya (kendi vücuduna) daha fazla güvenmek:** Belli bir durumda hangi davranışın seçileceğine karar verirken birçok kimse, başkaları tarafından oluşturulmuş yönlendirici ilkelere veya yargılara dayanırlar. Çünkü bu kimseler, yaşantılara (iç ve dış uyarılara, duygularına) tam olarak açık olmadıklarından, belli biranda şu ya da bu davranış tarzını seçmelerine temel olacak doğru ve zengin verilere sahip değildirlir.

4. Daha tam olarak fonksiyonda bulunma:

Tam verimliliklidir.

Otantik olmak, kendi içsel yaşantılarına açık olmak ve dış dünyayı kendi içsel yaşantılarına göre düzenlemek demektir. Otantik kişi kendine özgü ve kendi gibidir.

Gözde hanım soruda verilenlere göre gerçekliği çarpıtarak algılamıştır. Kendisiyle ilgili var olan bir durumu reddetmiş, olması gerektiği gibi algılamıştır. Rogers'a göre bu kavram yaşantılara açık değildir.

Yaşantılara Giderek Daha Fazla Açık Olma: Bir kimse eğer organizmadan veya çevreden gelen her türlü uyarıyı, hiçbir sansüre tâbi tutmadan, yani bozmadan, çarpıtmadan veya ayıklamadan, olduğu gibi alabiliyorsa, o zaman yaşantılara açık bir kimsedir. Yaşantılara açık insan, kendini anlamaya ve tanımaya daha yatkındır. Kendinde neler olup bittiğini farkedebilir, korku, çaresizlik, ıstırap gibi duygularını rahatça yaşayabilir. Yaşantılara açık kişi gerçeği olduğu gibi algılayabilir. Olanı olduğu gibi görür, olmasını istediği gibi değil. Çevreyi istek, ümit, beklenti, korku, kaygı, ön yargı gibi duygulardan etkilenmeden, saf gözlerle inceler ve gerçeği olduğu gibi görebilir. Bu özelliğe sahip kimseler insanları doğru olarak değerlendirebilmekte, sanatta, bilimde, politikada ve diğer toplumsal işlerde gerçeği daha açık olarak görebilmekte idirler.

CEVAP D

16. Bu şarkıda sanatçı, yaşama ilişkin bir çok olaya karşı uygun tepkiler verebildiğini ve eğer hala bu şekilde davranabiliyorsa da gerçekten yaşadığını, farkındalığı belirtmektedir. Gestalt yaklaşımının geliştirilmesinde önemli etkisi olan görüşlerden birisi de varoluşçu ve fenomenolojik yaklaşımdır. Varoluşçulara göre 'varoluşsal seçim' kavramı insan varoluşunun temelidir. Bu, her bireyin kabul ettiğini, reddettiğini, düşündüğünü, hissettiğini seçtiği anlamına gelmektedir. Varoluşçuluk temelde fenomenolojik yöntemle dayanmaktadır. Varoluşçular bireyin varoluşuna, başkalarıyla ilişkilerine, sevincine, kederine, o anda ne yaşıyorsa doğrudan ona odaklanmaktadır. Pek çok insan dünyayı nasıl gördüğünü kabul etmekten uzaktır. Bu kişiler, yaşadıkları olaylarda kendi kendileri değildirler. Otantik olamamanın temeli kendini kandırmasıdır. Gestalt Terapi, bireyin otantik olmasına ve yaşamına anlam katarak, kendi sorumluluğunu yüklenmesine yardımcı olmayı amaçlamaktadır (Clarkson, 1991). 'Yaşıyorum' adlı şarkıda sanatçı yaşama dair gerçekleri kendisini kandırmasından değerlendirmektedir. Sanatçı etrafındaki olayları kendi fenomenolojik bakış açısı ile değerlendirdiğinde, hâlâ o duruma uygun tepkiler verdiğini düşünmekte ve bundan dolayı da 'yaşıyorum' demektedir. Ayrıca şarkıda 'her şeye rağmen yaşamak güzel' sözleri dikkat çekmektedir. Gestalt Terapi'de bireyin yaşamına anlam katarak devam etmesi önemli bir noktadır. Şarkının bu sözlerinden sanatçının yaşanan acılarda bile bir anlam bulduğu söylenebilir. Sanatçı yaşanan her olaya karşın, her şeyin yaşamaya değer olduğuna inanmaktadır.

CEVAP C

17. Akılcı-duygusal yaklaşıma göre insanların psikolojik problemlerinin kaynağı olumsuz düşünceler akıl dışı inançlar ve önyargılardır. Parçada danışanın "zaten beni kimse sevmeyiz" ifadesi bu tarz bir düşüncedir. Bu kişiler grup tarafından hep reddedildiği şeklinde bir algıya sahiptir. Sosyogram incelendiğinde bu tanıma uygun L öğrencisidir. Çünkü L öğrencisi grupta bazı öğrenciler tarafından istenilmeyen ilan edilmiştir.

CEVAP C

18. Rogers 1970 li yıllarda empati tanımında insancılık, fenomenoloji, içsel referans çevresi diye adlandırılır. Benlik doyumu empatiyle eşdeğer bir kavramdır. Danışan merkezli anlayıştan söz edilir.

CEVAP E

19. **Somutluk:** Psikolojik danışmanın, danışanı genel konuşurma yerine, belirgin, kendine özgü, duygu değer, düşünce ve sorunları anlatması için güdülemesi ve cesaretlendirmesidir.

Saydamlık: Dürüstlük, içtenlik, doğruluk anlamına gelir. Psikolojik danışmanın danışma sürecinde saydam olması gerekir. Saydam olabilmesi için de kendini açma ve ilişkinin şimdi ve buradalığı önemlidir.

Kendini açma: Danışanın kendini yalnız hissetmemesi, iç görü kazanması amacıyla, psk. danışmanın kendi yaşantı ve duygusuyla ilgili paylaşımında bulunmasına kendini açma denir.

İlişkinin şimdi ve buradalığı: Terapötik ilişki içinde danışanla danışmanın o andaki etkileşimine ilişkin şimdi ve buradalığı denir.

Parçada belirtilen İsmail Beyin iletişime açık, öğrencilerine samimi ve her birine değer veren koşulsuz kabul eden biri olarak ifade edilmektedir. Saygı terapötik koşulunu yerine getirdiğinin göstergesidir. İletişimin zemininde en olmazsa olmaz öğedir. Saygı: Psikolojik danışmanın danışanı ayrı bir kişi olarak, düşünce duygu ve eylemlerinde özgür olduğunu kabul etmesi ve iletmesidir.

CEVAP B

20. Soruda belirtilen Leyla hanım ve kızı Eda arasındaki diyalogda, Eda'nın rahatsız olduğu davranışları ...üzülüyorum, ...değer vermediğini düşünüyorum diyerek aşağılayarak değil kendini merkeze alarak ben diliyle ifade etmiştir. Her ben dili tepkisi saydam bir tepkidir. Saydamlık; dürüstlük, içtenlik, doğruluk anlamına gelir. Psikolojik danışmanın danışma sürecinde saydam olması gerekir. Saydam olabilmesi için de kendini açma ve ilişkinin şimdi ve buradalığı önemlidir.

CEVAP E

21. **Kendini açma:** Danışanın kendini yalnız hissetmemesi, iç görü kazanması amacıyla, psk. danışmanın kendi yaşantı ve duygusuyla ilgili paylaşımında bulunmasına kendini açma denir.

A seçeneğinde benzer yaşantı geçirdiği, B seçeneğinde yargılama iletişim engeli içermektedir. C seçeneğinde soruyla tepki verilmiş, D seçeneğinde iletişim engeli, E seçeneğinde ise açık uçlu soru yöneltilmiştir.

"Üniversiteye hazırlandığım dönemde bende kaygılanmış-tım" ifadesi kendini açma tepkisidir.

CEVAP A

22. Johari Penceresi'nde, iki veya daha fazla kişi arasında, bu kişilerin birbirleri hakkındaki bilgileri ön plana çıkmaktadır. Bu bilgiler dört pencere şeklindedir. Açık alan, kör alan, gizli alan ve bilinmeyen alan olarak ifade edilmektedir. Kişi kendi sırlarını açtığı, paylaştığı zaman gizli alanı daralır. Gizli Alan: Kişi tarafından bilinen ancak diğerleri tarafından bilinmeyen özellikleri içermekte, kişinin paylaşmak istemediği ve bilinçli olarak gizlemek istediği bilgileri kapsamaktadır. Bu alanda kişinin kendisiyle ilgili bildiği, farkında olduğu fakat karşısındakilerin bilmediği, farkında olmadığı tutum, nitelik ve davranışlar yer almaktadır. Bu alanın geniş olması kişinin risk almayan, bilinmeyenle baş edemeyen, hakkını aramayan, kendine odaklı, özgüveni eksik, paylaşımına kapalı olduğu anlamına gelmektedir. Bu alanı geniş olan insanlar kendilerini iyi kamufle ederler, içe kapanık bir yapıları vardır. Bu kişilerle iletişim kurmak zordur. Yapıcı eleştiri alır, fakat yapmazlar. Problemlerden çekinirler.

CEVAP C

23. Asgari Düzeyde Teşvik, Psikolojik danışmanın az düzeyde konuşup danışanın konuşmaya sevk edilmesidir. Danışanın söylediklerini açıklamaya başladıktan sonra psikolojik danışmanın görevi, danışanın konuşmasının devamını sağlamaktır. Tek kelimededen oluşan sorular, bazı anahtar kelimelerin tekrarı, basit "hmm, hmmm" lar ve baş sallamalar danışana dinlendiği mesajını verir. Bu beceri oturumların başında ilk oturumlarda kullanılmamalıdır. Tek başına değil diğer becerilerle kullanılmalıdır.

Asgari düzeyde teşvik, danışanın söyledikleri içinde önemli olan anahtar sözcüğün tekrar edilmesi, tek kelimelek pekiştirme kullanılması, kısa cümleler kullanılması şeklinde olabilir. Örnek: · Anahtar sözcüklerin tekrarı: Danışan: Oğlu beni rahatsız ediyor. Danışman: Rahatsız ediyor · Tek kelimelek pekiştirme: Sonra, evet, nasıl ve gibi sözcükler · Kısa cümleler: Danışanın anlatmaya devamını sağlamak için psikolojik danışman, “daha anlat”, “örnek ver” diyebilir.

(I) ifade konuşmaya açık davet, açık uçlu soru sorulmuştur, (II) ifade anahtar sözcüğün tekrarı, asgari düzeyde teşvik, (III) kısa cümleler, örnek ver gibi asgari düzeyde teşvik becerisine örnektir.

CEVAP D

24. Psikolojik danışmaya başlarken samimi ve güvene dayalı ortam sağlanmaya çalışılır. Ayrıca yapılama becerisi kullanılır. Yapılama: Psikolojik danışmanın ilk oturumunda kullanılması gereken bir beceridir. Psikolojik danışmaya yeni gelen, psikolojik danışma hakkında pek bir şey bilmeyenlere bilgi vermek amacıyla kullanılır. Çok fazla uzun olmamalıdır. Ayrıca psikolojik danışma kurallarından bahsetmek de yapılama içerisinde yer alır. Örneğin; her hafta aynı saatte birlikte olacağız, psikolojik danışma oturumları 55 dakika olacaktır, konuşulanlar aramızda gizli kalacaktır, gönüllülük esastır... vs. Bu bilgilere göre A, B, C, D seçenekleri doğrudur. E seçeneğinde “hmm, hmmm” ve baş sallama asgari düzeyde teşvik becerisidir. Bu beceri oturumların başında ilk oturumlarda kullanılmamalıdır.

CEVAP E

25. DSM V 'e göre uyku bozuklukları;1. Uykusuzluk bozukluğu 2. Aşırı uykululuk bozukluğu 3. Narkolepsi 4. Solunumla ilişkili uyku bozukluğu 5. Sirkadiyen ritim uyku-uyanıklık bozuklukları 6. NREM uykusu uyanma bozuklukları, 7. Kabus bozukluğu, 8. REM uykusu davranış bozukluğu, 9. Huzursuz bacaklar sendromu 10. Madde/ilacın yol açtığı uyku bozukluğudur. Dissomnia, uykuyu yeterli alma güçlüğüdür. insomnia, hipersomnia, narkolepsi, solunumla ilgili uyku sorunlarıdır.

Narkolepsi: Genetik kökenli bu uyku bozukluğunda en az 3 ay boyunca her gün görülen, karşı konulamayan dindendirici uyku atakları ve beraberinde getirdiği kısa süreli kas tonu kontrolünün kaybedilmesi gözlemlenir. Narkolepsinin en göze çarpan özelliği, bir önceki gecede alınan uyku miktarı ne olursa olsun, ansızın bastırabilecek aşırı uykulu olma halidir.

İnsomnia (uykusuzluk), uyku için yeterli fırsat ve imkan olmasına rağmen, süregelen bir şekilde uykuya başlamada, sürdürmede, konsolide ve kaliteli uyumada güçlük ve sonuçta gün içi işlevselliğinde bozulmalarla karakterizedir, Uyku apnesi, uyku sırasında bir kişinin 10 saniye veya daha uzun süre nefes almayı bırakmasını ve bu durumun tekrarlanmasını ifade eder. Kişinin nefes alması tekrar tekrar durabilir, kişi anlık olarak uyanıp nefes almaya devam edebilir ve uykuya geri dönebilir. Gece boyunca tekrarlanan uyanışlar uykusuzluğa neden olur ve kişiyi gün

boyunca yorgun bırakır, ancak kişi yorgunluğunun nedenini bilmez. Her yaşta görülebilen bu bozukluk, erkeklerde daha fazla görülmekle birlikte yaş ilerledikçe görülme sıklığı artar. Bir kişi yoğun ve sık horluyorsa, aşırı kiloluysa, alkol veya benzodiazepin kullanıyorsa uyku apnesi geliştirme riski artar.

Parasomniler; (uykuda davranış bozukluğu) uyku, belirli uyku evreleri veya uyku uyanıklık geçişleri ile bağlantılı olarak meydana gelen anormal davranışsal, yaşantısal veya fizyolojik olaylar ile karakterize olan bozukluklardır. Parasomniler REM ve non-REM uyku evreleri arasındaki anormal geçişten kaynaklanan anormal duygu, algı, rüya ve hareketleri kapsayabilir. Gece terörü, kabuslar, uyurgezerlik, uykuda yemek yeme ve uykuda seks(sexomnia) parasomni yani diğer bir ifadeyle uykuda davranış bozuklukları kategorisinde yer almaktadır.

Soruda verilen belirtiler uykuda davranış bozukluğu yani parasomniadır.

CEVAP D

26. Otizm, üç yaşından önce başlayan ve ömür boyu süren, sosyal etkileşime ve iletişime zarar veren, sınırlı ve tekrarlanan davranışlara yol açan beynin gelişimini engelleyen bir rahatsızlıktır

Dil ve Konuşma Güçlüğü: Sözel iletişimde farklı seviye ve biçimlerde ortaya çıkan aksaklıklar ve düzensizlikler nedeniyle dili kullanma, konuşmayı edinme ve iletişimdeki güçlüklerin, bireyin eğitim performansı ve sosyal uyumunu olumsuz yönde etkilemesi durumudur.

DEHB: Belirtileri dikkatsizlik ve/veya hiperaktivite ve tepkiselliği kapsar. Bu özellikleri her çocuk şu veya bu şekilde sergiler. Fakat DEHB teşhisi koymak için, belirtilerin çocuğun yaşına uygun olmaması gerekir. DEHB çocuklarda ve gençlerde yaygındır. Yetişkinlerde de bu bozukluk görülebilir. Yetişkinlerde belirtilerde bazı farklılıklar olabilir. Örneğin, bir yetişkin hiperaktivite yerine tez canlılık sergileyebilir. Ayrıca, DEHB'li yetişkinler sürekli olarak kişiler arası ilişkilerde ve işte problem yaşarlar.

Down sendromu, trizomi 21; genetik düzensizlik sonucu insanın 21. kromozom çiftinde fazladan bir kromozom bulunması durumu ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan genetik bir farklılıktır

Özel Öğrenme Güçlüğü: Normal ya da normalin üzerinde zekâya sahip kişilerdir. Herhangi fiziksel problemi olmayan (İşitme, Zihinsel, Görme gibi); dinleme, konuşma, okuma-yazma, akıl yürütme ile matematik becerilerinin kazanılmasında ve kullanılmasında önemli güçlükleri olan bireylerdir. Aynı zamanda bu kişiler kendini idare etme, sosyal algılama, etkileşim sorunları vardır. Parçaya göre standart eğitime rağmen yaşına ve zekâsına uygun okul başarısı gösteremeyen bireylerdeki durum olarak açıklayabilir.

CEVAP C

27. DSM V kriterlerine göre Takıntı Zorlantı Bozukluğu ve İlişkili Bozukluk; Obsesif Kompulsif Bozukluk, Beden Algısı Bozukluğu, Biriktiricilik Bozukluğu, Trkitorillomani ve Deri Yolma Bozukluğudur.

İstifleme bozukluğu, DSM 5'de yeni bir tanı olarak eklendi. DSM-IV de obsesif kompulsif kişilik bozukluğunun bir semptomu olarak belirtiliyor ve OKB'de de görülebileceği söyleniyordu. Ancak son verilere göre bunu ayrı bir hastalık olarak belirtmek gerektiğine karar verildi. "Sahip olduklarını elden çıkarmakta sürekli olarak güçlük çekme ve onlar elden çıkarmanın sıkıntı yaratması" gibi kriterler tanımlandı.

Trikotillomani, saç yolma hastalığı olarak geçmektedir, Deri yolma bozukluğu ise tanısız geçerliliğine ilişkin güçlü kanıtlara dayanarak yeni bir tanı kategorisi olarak DSM 5'de yerini aldı.

Beden dismorfik bozukluğuna (DSM-5) Bu hastalık ilk kez İtalyan hekim Morselli tarafından 1886 yılında tanımlanmıştır. Normal görünümü bir kişinin var olduğunu sandığı bir beden kusuru ile aşırı uğraşması ya da hafif bir beden biçimsizliği varsa bile bunu çok abartması durumudur. Bu bozukluk ilk olarak antik İsparta'daki en çirkin kadın olarak bilinen 'Dysmorphia' dan esinlenerek dismorfofobi olarak adlandırılmıştır. Soruda belirtilen özellikler Beden algı bozukluğudur.

CEVAP C

28. Psikopatoloji; Normal dışı davranışların, düşüncelerin, duyguların oluşum sürecini ve doğasını inceleyen bilimsel disiplindir. Bir kişinin içine girebilen, orada yaşayabilen, kişinin zihnini ve bedenini kontrol altında tutabilen şeytan benzeri kötü bir varlığın olduğu öğretisi şeytancılık (demonology) olarak adlandırılmaktadır. O dönemde kişinin içindeki kötü ruhları çıkarmak amacıyla şeytan çıkarma (exorcism) törenleri düzenlenmekteydi. Bu törenlerde maniler söylenir, dualar okunur, aşırı gürültü çıkarılır, kötü ruhun bireyin bedeninde yaşayamaması için kişiye acı içecekler içirilir, işkence uygulanırdı. (Davison Neale, 2004)

M. Ö. 5. yüzyıla gelindiğinde Hipokrat'ın ilk kez tıbbi din, büyü ve batıl inançlardan ayırdığı görülmektedir.

Hipokrat, ruhsal bozuklukların kişilere Tanrı tarafından verilmiş cezalar olmadığını, diğer hastalıklar gibi doğal nedenlerinin bulunduğunu öne sürdü. Hipokrat, somatogenez hipotezini, yani ruhsal hastalıkların nedenlerinin psikolojik değil, biyolojik olduğu görüşünü de ilk dile getiren kişidir.

Psikogenez: Ruhsal bozuklukların psikolojik olduğunu ileri süren hipotez.

Somatogenez: Ruhsal bozuklukların biyolojik olduğunu ileri sürer.

CEVAP E

29. **Pika:** En az 1 ay süreyle, sürekli olarak, besleyici değeri olmayan, kültürcü onaylanmayan, besin olmayan maddeleri (toprak, cam, sabun, kalem, silgi) yeme bozukluğudur. Besleyici değeri olmayan, besin olmayan maddeleri yeme tutumu, kişinin gelişimsel düzeyi ile uyumlu değildir.

Bulimiya Nervoz: Psikolojik kökenli bir bozukluktur. Bulimiya nervoz "Bir öküzü yiyebilecek kadar büyük bir açlık" veya "bir öküz kadar yiyebilmek" anlamına gelen patolojik bir iştahı tarifler. Aşırı yeme alışkanlığı ile kendini belli eder. Ruminasyon bozukluğu, çoğunlukla 3-12 aylık çocuklarda görülen bir yeme bozukluğudur. Zaman zaman 1 yaşın üzerindeki çocuklarda da görülebilir. Erkek çocuklarda kız çocuklara göre 5 kat daha fazla rastlanır. Ruminasyon bozukluğu, çocuğun yemeğini yedikten sonra, yediklerini ağzına tekrar getirerek geniş getirme hastalığıdır.

Geviş getirme, kısmen sindirilmiş veya sindirilmemiş gıdaların ağza tekrar getirilerek çiğnenmesi ve yeniden yutulmasıdır. Çocuk bu davranışı 1 aydan uzun süredir devam ettiriyorsa, çocukta rumitasyon bozukluğu var denilebilir.

Anoreksiya Nervoz: Psikolojik kökenli bir bozukluktur. Anoreksiya nervozanın özünde zayıflık için aşırı çaba harcama yer alır. Olumsuz beden algısı önemli rol oynar. Halk arasında "sıfır beden manken hastalığı" olarak bilinir. Soruda Selin Hanım'ın kilo almaktan korktuğu için böyle bir durum ortaya çıktığı söylenebilir.

CEVAP A

30. DSM - 5'te toplamda 10 tip kişilik bozukluğu incelenir ve bunlar A, B ve C olmak üzere üç kümede toplanır.

A Kümesi (tuhaf ve alışılmamış): Paranoid, Şizoid ve Şizotipal Kişilik Bozukluğu

B Kümesi (hareketli ve kararsız): Antisosyal, Narsistik, Histriyonik ve Borderline Kişilik Bozukluğu

C Kümesi (Endişeli ve korkan): Çekingen, Bağımlı ve Obsesif-Kompulsif Kişilik Bozukluğu

A seçeneğindeki antisosyal kişilik bozukluğu; sosyal kuralları tanımaz; rahatsız edici, agresif ve kontrolsüzce davranabilir. Yaptıklarından dolayı suçluluk hissetmez ve tecrübelerinden ders çıkarmayı aklına getirmez.

B seçeneğinde histriyonik kişilik bozukluğu, kendilerini iyi ve değerli hissetmek için başkalarının onayına ve ilgisine muhtaçtır.

C seçeneğinde narsistik kişilik bozukluğu, bu insanlar kendilerine taparlar. Mükemmel olduklarını düşünürler. Hastalar empati kurmakta çok zorlanır ve yalanlar söyleyerek etrafındaki insanları kendi amaçları doğrultusunda kullanır.

D seçeneğinde paranoid kişilik bozukluğu, bu kişiler kimseye güvenmez. Paranoya dediğimiz ruh halini yaşar. Ailesi, arkadaşları, eşi, dostu herkese karşı bir güvensizlik içindedir. Etrafındaki her şeye kuşkuyla bakar.

E seçeneğinde şizoid kişilik bozukluğu, kişinin iç hayatına odaklanma ve dış dünyadan kopuk olma eğilimini tarif eder. Şizoid kişilik bozukluğunda hasta hayal dünyasına çok dalmıştır. Sürekli fantaziler ve düşler içinde yüzerken kendini toplumdandan soyutlar.

Soruda Eren Bey'in yaşadığı toplumsal kurallara uymama eğilim antisosyal kişilik bozukluğunun özelliklerindedir.

CEVAP A

31. DSM V tanı kriterlerine göre;Kaygı Bozuklukları,

- Ayrılma kaygısı bozukluğu
 - Seçici konuşmazlık (mutizm)
 - Özgül fobi
 - Toplumsal kaygı bozukluğu(sosyal fobi)
 - Panik bozukluğu
 - Agorafobi
 - Yaygın kaygı (anksiyete) bozukluğu
 - Maddenin ilacın yol açtığı kaygı bozukluğu
 - Başka bir sağlık durumuna bağlı kaygı bozukluğu
 - Tanımlanmış diğer bir kaygı bozukluğu
 - Tanımlanmamış kaygı bozukluğu olarak tanımlanmıştır.
- Obsesif kompulsif bozukluk (OKB) Dsm 5 kriterlerine göre saplantı-zorlantı kategorisinde yer almaktadır.

CEVAP D**32. Parçaya göre bilim ve sanat merkezlerine seçilen üstün yetenekli bireyleri seçmek için bazı aşamalar gereklidir. Bu aşamalar Ram, Özel Eğitim Hizmetleri Bölümü Başkanlığının Görevleri arasında yer alır.**

Madde 32 - Özel eğitim hizmetleri bölümü başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Özel eğitim gerektiren bireylerin tespiti amacıyla yapılacak taramalarda yer alır. (2001 Pdr yönetmeliği)

CEVAP C**33. Psikolojik danışman Yıldız Kuzgun ve yaygın benimsenen tanımlara göre ilgi, çocuklukta hayali dönemden dolayı yaygın ve belirsiz, ergenlikte değişken ve kararsızdır bundan dolayı ergenlik döneminde tek bir ilgiye göre seçim yapılması önerilmemektedir. 17 yaşından itibaren belirginleşir ve 25 yaşında durağanlaşır yani bu yaşlardan sonra çevre şartlarına göre ilgiler ya hiç değişmez yada çok az değişme meydana gelmektedir. Öncüllerde verilen bilgilerin hepsi doğrudur.****CEVAP D****34. Gözlem, bir kimsenin diğer bir kimse hakkında duyu organları ile bilgi edinme yolu veya bireylerin değişik ortamlarda, çeşitli davranışları hakkında onları gözleme yolu ile bilgi toplama tekniği olarak tanımlanır. Gözlem bilgi toplama aracı diyebiliriz.**

Sosyometri, bir grubu oluşturan bireylerin sosyal durumunu, birbirleri ile olan ilişki biçimlerini, grup içindeki alt gruplar hakkında bilgi edinmek için kullanılmaktadır.

Görüşme, belli bir amaçla yüz yüze gelen iki veya daha fazla kişinin, sözel ve sözel olmayan davranış ve teknikler kullanarak yaptıkları bir etkileşim sürecidir. Görüşmeyi yapan kimse teknik ve beceri yönünden iyi yetişmiş olabilir, görüşme konusunda uzmanlaşmış bir kişi, de olabilir.

Problem tarama listeleri, bireyin gereksinimleri, kişisel sorunları, sağlık, bedensel gelişim, benlik algısı, sosyal destek sistemi, okul, öğretmenler, aile, gelecek, meslek seçme, insan ilişkileri gibi konularda bireyin yaşamakta olduğu sorunlar hakkında bilgi toplayan ve bireylerinin sorunlarının giderilmesi için yardım etmeyi amaçlayan bilgi toplama araçlarıdır.

Soruda verilen Simay'ın üniversite ödevi" Lise öğrencilerinin sorunları" geniş çaplı araştırma survey (tarama) metodu yardımıyla yapılması gerekmektedir. Amaç geniş kitlelere ulaşmaktır. Survey yönteminin iki tekniği vardır;anket ve görüşme.

CEVAP B**35. Otobiyografi, kendini anlatma tekniklerindedir. Kişinin yaşam öyküsünü yazması istenir: serbest yazım ve planlı yazılabilir. Uygulanması ve hazırlanması en kolay, değerlendirmesi ise oldukça zor bir tekniktir.**

Arzu istek listesi; Çocuk ya da gencin doyurulmamış ihtiyaçlarını, açığa vurmadığı duygularını, umut ve beklentilerini ortaya çıkarmak için sorulan sorular veya kurulan cümlelerdir.

Kimdir bu tekniği; grubun sosyal dokusu içinde üyelerin birbirlerini nasıl algıladıklarını, ilişki biçimini, kabul ve ret derecesini anlamaya yarayan bir tekniktir. Bu teknik bireyin kendisini nasıl algıladığı ve başkaları tarafından nasıl algılandığı hakkında ipucu veren bir tekniktir. Kime göre ben neyim tekniğinde kişinin kendine ilişkin algıları ölçülürken kimdir bu tekniğinde bunun yanında gruptaki üyelerin birbirlerine ilişkin algıları ölçülmektedir.

Soruda belirtilen 10 sınıf öğrencisi Musa kendini olumsuz algılamaktadır, kendini sorunlu ve mutsuz hissetmektedir bundan dolayı özsaygısı düşüktür. Özsaygı (benlik saygısı), bir kişinin kendi değeri hakkındaki genel duygusunu ifade eder. Bir kişinin, kendisine ne kadar değer verdiğini ve kendisini ne kadar onaylayıp takdir ettiğini, ödüllendirdiğini veya sevdiğini ölçen, bir tür ölçüt olarak düşünülebilir. Özsaygıyı etkilediğine inanılan çeşitli faktörler vardır. Bu faktörler şunlardır: Genetik, kişilik, yaşam deneyimleri, yaş, sağlık, düşünceler, sosyal koşullar, başkalarının tepkileri, benliği başkalarıyla karşılaştırmak. Kime göre ben neyim tekniği bireyin benlik saygısı hakkında fikir veren tekniktir.

CEVAP A**36. Görüşme yöntemine karışan hatalar;Tanıma hatası:**

Görüşülen kişilerde ortak olan olayların veya işaretlerin tanınmaması, bunlara dikkat edilmemesi veya bunların küçümsenmesidir. İhmal hatası: Özellikle görüşmelerin raporlaştırılması, not alma esnasında bazı olayların ve özelliklerin önemsenmeyerek ihmal edilmesi durumudur. Derleme hatası: Görüşülen kimsenin cevapları hatırlanırken bunların abartılması, büyütülmesidir. Bir bilginin yerine bir başkasını koyma, görüşme özelliğinin tam yansıtılmasına engel olur. Yerini değiştirme hatası: Görüşmecinin olayların sırasını ve olaylar arasındaki bağlantıyı doğru hatırlayamamasından kaynaklanan hatadır.

Soruda belirtilen Sait'in "okulu yakacağım" söylemleri önemsenmemiş görmezden gelinmiştir. Daha sonra Sait okulu yakma teşebbüsünde bulunmuştur. Bu hata ihmal hatasıdır. Bu hata türünde, bazı önemli ifadelerin, anlatılan olayların kaydedilmesi önemsenmez, kayıt ihmal edilir.

CEVAP E

37. Gözlem listesi, bireyin gelişimiyle ilgili birçok özelliğin kaydedildiği bir formdur. Daha çok okul öncesi dönemde kullanılır. Kişilik testi, bireyin psikolojik problemleri hakkında fikir sahibi olmak için kullanılır. Daha çok kliniksel ortamlarda kullanılır. Anektod (vaka kaydı), bireyin anlamlı, manidar bir davranışını çok yönlü, detaylı ve objektif incelendiğin bir tekniktir. İlgili testi bireyin hoşlandığı etkinlikleri yordamak amacıyla kullanılır. Soruda resim yeteneği ölçülmüş, bu konu hakkında Mehmet'in davranış özellikleri gözlenmeye çalışılmıştır. Bireyin bir özelliğe sahip davranışlara (resim, müzik, liderlik gibi beceriler) sahip olup olmadığını belirten davranış listesine özellik kayıt çizelgesi denir.

CEVAP E

38. Sosyometri tekniğinde bazı statüler şöyledir:Klikler: Ana gruptan ayrılmış, kendi aralarında birbirlerini seçen en az üç kişilik gruplardır. Liderler: Sınıfta ya da grupta bulunan diğer üyeler tarafından en çok tercih edilen öğrencilerdir. Karşılıklı Çekenerler (İkili İlişki): Grup içinde sadece bir birlerini seçen öğrencilerdir. Yalnızlar: (Terkedilen) Sınıfta veya gruptaki üyelerden hiç biri tarafından seçilmemiş kimselerdir. Reddedilen: Sınıfta istenmeyen olarak seçilen öğrencilerdir. Soruda Nazmiye, Zeynep ve Gözde'nin hep beraber gezdiği sınıfta iletişim sağlamadığı söylenmektedir. Sosyometride buna uygun statü klik (çete) 'dir.

CEVAP A

39. Cronbach'a göre (1970) psikolojik testlerin işlevleri, kullanım amaçları;1. Seçme: Çeşitli işyerlerinde, devlet kurumlarında, fabrikalarda personel seçiminde, okullarda da öğrenci seçiminde kullanılır. Başvuranlar arasında en uygun olanları seçebilmede kullanılır. 2. Sınıflama:Belirli seçeneklerden hangisinin kişi için en uygun olduğuna karar vermektir. Ruh hastasına teşhis koymak/histerik ya da şizofren olduğuna karar vererek bireyi, iki sınıftan birine uygun görmek bir çeşit sınıflamadır. Bir iş yerine başvuran kişilerin test sonuçlarına göre belirli düzeydeki işlere yerleştirilmesi de bir tür sınıflamadır. Sınıflamada, bireyler seçme işleminde olduğu gibi elenmemektedir. 3) Uygulanan yöntemlerin değerlendirilmesi: Psikolojik testler, araştırmada bireyler ve durumlar hakkında bilgi toplama amacıyla kullanılır. Kliniklerde uygulanan psikoterapi ve ilaçla tedavi gibi yöntemlerden hangisinin daha etkili olduğu, bir fabrikada uygulanan eğitim programlarından işçilerin ne kadar yararlandığı psikolojik testler uygulanarak değerlendirilebilir. 4)Bilimsel hipotezleri kontrol etme: Hipotezlerin kontrol edilmesinde kullanılır. Soruda Harun Bey işe zaten kabul edilmiş bu nedenle "Seçme" işlevi yapılmıştır. Harun Bey'in fabrikada kendisine uygun pozisyon olarak tekniker olarak başlamasına "sınıflama" işlevi denir.

CEVAP B

40. İnsan ilişkilerinde mesafe türleri; Mahrem Alan: (Mesafe: 30, 35 cm) Her insanın bir psikolojik korunma sınırı vardır. Buna mahrem alan denir. 0-25 cm. yakınlık içine sadece özel duygusal ilişkimiz olan insanları alırız. Bunlar aile bireyleri, eşimiz-sevgilimiz ve çok az sayıdaki yakın arkadaşlarımızdır. Bu kimselerin dışında herhangi bir kişinin bu mesafeyi aşması bizde rahatsızlık yaratır. Asansörde, toplu taşıma araçlarında hissettiğimiz sıkıntı, huzursuzluk duyguları mahrem alanımızın içine tanımadığımız kişilerin girmiş olmalarından kaynaklanmaktadır. Her ne kadar mahrem alan içerisine yakın ilişkide bulunduğumuz kişilerin girmesine izin veriyorsak da bu giriş geçici sürelidir. Orası bizim yaşam alanımızdır, sınırlarımızın saklandığı, arzu ve isteklerimizin doğal halde bulunduğu yerdir. Mahrem alan kendimizi en güvende hissettiğimiz, korunduğumuz yerdir. Bu nedenle orada yalnızca biz varızdır. Kişisel Alan: (Mesafe:40-80 cm) Birbirlerini tanıyan ve rahat konuşan iki insan, bu mesafede kendilerini en rahat hissederler. Kendimizi yakın hissetmediğimiz insanların girmesine izin vereceğimiz en yakın alan kişisel alandır. Sosyal ortamlarda, işyerinde birbirini tanıyan ve arkadaş kabul eden insanlar birbirleriyle bu mesafe içinde ilişkidirler. Sosyal Alan: (Mesafe: 80 cm. -2 m) İşlerin rahatça konuşulduğu, resmi ilişkilerin sürdürüldüğü bölge bu çemberdir. Tanıdıklarımızla, işyerindeki arkadaşlarımızla, evimize gelen tamirci, kapıcı gibi kimselerle kurduğumuz ilişkilerde 1 m. - 2, 5 m. arasında bir mesafede durmaya çalışırız. Genel Alan: (Mesafe: 2 metre...) İki metreden başlayarak uzayan kişisel alan genel, topluma açık, tanımadığımız kişiler içindir. Otobüs durakları, havaalanları, tren istasyonları, lokanta, pastane vb. topluma açık yerlerde birbirlerini hiç tanımayan insanların korumaya özen gösterdikleri mesafedir. Ne var ki zorunlu koşullar nedeniyle okullarımızda öğretmenler, genellikle böyle bir mesafe kullanmak zorunda kalırlar. Aradaki mesafe on metreyi geçtiği zaman, karşılıklı etkileşim ve iletişim daha da zorlaşır. D seçeneğinde verilen "uzak mesafe" mesafe türleri arasında yer almamaktadır.

CEVAP D

41. Grupla psikolojik danışmada başlangıç evresinin temel özellikleri şöyledir; bu evrede üyeler birbirlerini tanırlar, grupla psikolojik danışmada beklentileri üzerinde durulur ve üyeler davranışsal amaçlarını belirlerler. Ayrıca bu dönemde grubun kuralları konur. Başlangıç evresi, üyeler grupta nasıl davranacaklarını ne yapacaklarını pek bilmediklerinden kaygının en yüksek düzeyde yaşandığı evredir. Grup üyeleri daha çok lidere bağımlıdır. Üyeler birbirleriyle konuşmaktan çok liderle konuşmayı tercih eder. Lider bu evrede üyeleri etkileşim kurmaları noktasında teşvik eder. Grubun tanışma ve kaynaşması için lidere çok iş düşer. Bu nedenle (II). Ve (III). öncül doğrudur. (I)öncül yanlıştır güven ilkesi her evrede açıktır.

CEVAP C

42. Terapötik çalışma uyumu, terapötik uyum yada çalışma uyumu olarak da kullanılan kavramın, tam olarak bu şekillerde isimlendirilmese de, ilk kullanımı, Freud'un (1913; akt, Horvath ve Luborsky, 1993) gerçek ilişkiyi transferans ve karşıt transferans kavramları ile açıkladığı döneme kadar uzanır.

Terapötik çalışma uyumu kişilerarası ilişkilerin ve ilişki sorunlarının tanımlandığı, bağların güçlendirildiği, değişimi ortaya çıkaran bir güç olarak psikolojik danışma, yaşama tutulan bir ayna olarak tanımlanabilir. Tüm psikolojik danışma yaklaşımları her ne kadar kullandıkları kavramlar ve teknikler bakımından farklılaşsa da hepsinin iyileştirici yanı, süreçte öncelikle psikolojik danışman ve danışanın sağlıklı bir terapötik ilişki içinde olmasını vurgulamaktadır. Terapötik ilişki psikolojik danışman için süreçte güvenli bir ortamı yaratmada, danışanın duygularını ifade etmede, sağlıklı kişiler arası ilişki kurmada ve danışanda değişimi kolaylaştırmada kritik bir role sahiptir. Dolayısıyla A, B, D, E seçenekleri doğrudur.

C seçeneği yanlıştır. Çünkü terapötik çalışma uyumu her evrede işlenmektedir.

CEVAP C

43. Grupla psikolojik danışmada Ohlsen ve ark. göre direnç belirtilerini şöyle sıralamıştır.

- P. d geç gelmek için özür bulma
- Oturumları kaçırma
- Sorunlar hakkında konuşmaktan kaçınma
- Davranışsal amaçlar belirlememe
- Yardım edip edilmeyeceğini sorgulama
- Daha önceki yaşantılarla ilgili konuşma
- Öğüt isteme
- Başkaları hakkında konuşma
- Gruptaki diğer üyeleri koruma
- Seçici sessizlik
- Grubun dışındaki insanlarla konuşma
- Gruptaki görevini sorgulama.

Bu nedenle B, C, D, E maddeleri doğrudur. A seçeneği yanlıştır. Çünkü Grup liderinin direnç doğal kabul etmesi bir direnç belirtisi sayılmaz. Psikolojik danışman bunu bilir yani oturumlarda direnç olabilir, psikolojik danışman tecrübeli olursa panik yapmaz bunu doğal kabul edip çözmeye çalışır.

CEVAP A

44. Grupta direnç, grubun işleyişini, grup amaçlarına ulaşmayı yavaşlatan birey ya da grup davranışıdır. Direnç denince, literatürde, hep danışanların gösterdiği dirençten söz edilmiştir. Ancak, tıpkı transferans-karşıt transferansda olduğu gibi direnç-karşıt direnç de vurgulanabilir. Şöyle ki, ayakları geri giden, gruba girmek istemeyen, grubun bir an önce bitmesini isteyen, sürece dikkat etmek yerine, ikide bir alıştırmalarla grubu geçiştiren lider karşıt direnç yaşamaktadır. Transferans, bireyin hayatında önemli olan kişilere ilişkin olumlu ve/veya olumsuz duygularını psikolojik danışmana aktarmasıdır. Karşıt transferans, psikolojik danışmanın kendi yaşantısında yer alan ve bitirilmemiş işleri bulunan kişiyle kurduğu ilişki biçimini, danışanların bir ya da birkaçıyla grup içinde tekrar yaşamasıdır.

Grupla psikolojik danışmada bireysel düzeyde danışanın olduğu kadar danışanların bir arada gösterdikleri davranışlar da ele alınmalıdır. Her grup bir bütün olarak bazı ortak iletişim örüntülerini gösterir. Bu ortak iletişim örüntüleri "Matriks" kavramıyla ele alınmaktadır.

CEVAP E

45. Grupla psikolojik danışmada alıştırmaların özellikleri;
1. Sadece sessizliği bozmak için kullanılmamalıdır.
 2. Direnç kırmak, transferansla başetmek, bireyin kendini ve başkalarını tanıması için kullanılabilir.
 3. Çok fazla kullanılmamalıdır, yoksa direnç oluşabilir.
 4. Grup liderinin alıştırmaları uygulayabilmesi için yaşantı geçirmesi gerekmektedir.
 5. Gönüllülük esastır.
 6. En iyi ve en etkili alıştırmalar daha önce planlanmadan spontane olarak yeri geldiğinde yapılması gerekir.
 7. Alıştırmaların sunulduğu kültür ve alt kültürlerin liderce bilinmesi gerekir.
- Buna göre (I). ve (II). öncül doğrudur. (III). öncül yanlıştır. Johari penceresine göre kişinin kendine kapalı başkaları-na açık alanı gizli değil kör alandır.

CEVAP B

46. Grupla psikolojik danışmada evrelerin özellikleri şu şekildedir.

1. Başlangıç: Bu evrede üyeler birbirlerini tanırlar, g. p. d beklentileri üzerinde durulur ve üyeler davranışsal amaçlarını belirlerler. Ayrıca bu dönemde grubun kuralları konur. Başlangıç evresi, üyeler grupta nasıl davranacaklarını ne yapacaklarını pek bilmediklerinden kaygının en yüksek düzeyde yaşandığı evredir. Grup üyeleri daha çok lidere bağımlıdır. Üyeler birbirleriyle konuşmaktan çok liderle konuşmayı tercih eder. Lider bu evrede üyeleri etkileşim kurmaları noktasında teşvik eder. Grubun tanışma ve kaynaşması için lidere çok iş düşer.

2. Geçiş: Bu evre tıpkı ergenlikte olduğu gibi sorunlu geçer. Bu dönem çalkantılıdır, çünkü güven oluşmamıştır. Bu dönemde güç ve kontrol söz konusudur. Grup üyeleri birbirini ve lideri kontrol etmeye çalışır. Ayrıca üyeler düşmanca duygularını gruba getirebilirler. Deneyimli lider bu duygu ve davranışların normal olduğunu bilir. Üyeler kimseye güvenmediklerinden kendini açmazlar. Grupta bizlik duygusunu gelişmesi için lider çeşitli alıştırmalar yapar. Yine lider dirençle baş etmenin yollarını bilmelidir.

3. Eylem: Bu evre için yapıldığı dönemdir. Bir başka değişim grubun olgunluk dönemidir. Bu dönem grubun en uzun aşamasıdır. Bu dönemde üyeler bireysel ayrılıkların farkına varırlar, birbirlerini olumlu ya da olumsuz yanlarıyla kabul ederler, artık güven gelişmiştir. Bu dönemde bizlik duygusu gelişir. Üyeler karşılıklı birbirini destekler. Bitirilmemiş işlerin tamamlanması ve davranışsal amaçlara ulaşılması yönünde lider üyelere yardım eder. Üyeler artık lidersiz iletişim kurmaya başlamışlardır.

4. Sonlandırma: Bu aşama grubun sonlandığı dönemdir. Bu nedenle bazı gruplarda, üyelere bir regresyon görülür. Yani gruba başladıklarında var olan sorunlar birden gün yüzüne çıkar. Buna çocuk gruplarda çok rastlanır. Bazı kişiler için veda etme aracı olabilir. Grup lideri buna dikkat etmelidir. Çünkü veda etme hoşça kal diyebilme başlı başına çalışılması gereken bir konudur. Bu evrede davranışsal amaçlara ulaşıp ulaşılmadığı irdelenir. Üyeler gruba ne dediler, ne aldılar bunun üzerinde durulur. Üyelerin gruptan olumlu ayrılmaları için sevgi bombardmanı gibi alıştırmalar yapılır. Soruda Ayşenur'un gruba ve üyelere güvenmediği ve grup liderini suçladığı için "Geçiş" evresinde olduğu söylenebilir.

CEVAP B

47. **Ginzberg ve ark. Mesleki gelişim kuramına göre evreler şöyledir:**

1. Fantezi hayal dönemi: 5 – 12 yaş dönemini kapsayan ve mesleklere ilişkin gerçek olgulardan ve uzak hayal etme düşüncesinden oluşan birinci evredir. Çocuğun meslek hakkındaki düşünceleri kişiseldir. Bu dönemde hoşça giden mesleğe girmek istenir. Yetişkinlerle özdeşim kurma ve taklit mesleki tercihi belirlemede önemli bir kriterdir.

2. Deneme (geçici seçme) dönemi: 12 – 17 yaş dönemini kapsayan, bireyin ilgileri, yetenekleri ve değerlerinin gelişimine bağlı olarak oluşan ikinci evredir. Bireyin hoşuna giden eylemlere yönelme eğilimi vardır. İlk aşamasında seçimlerin ilgilere dayandığı ilgi basamağı vardır. Daha sonra yeteneklerin dikkate alındığı yetenek basamağı gelir. Bireylerin toplumda bir yer edinmeyi düşündüğü değer basamağı geçici dönemin üçüncü aşamasıdır. Son olarak bireyin bir iş veya ileri eğitimi düşünmeye başladığı geçiş aşaması gelir.

Geçici dönemdeki ilgi ile fantezi dönemdeki ilgi farklıdır. Fantezi dönemde hoşça giden her şeye yönelme söz konusudur. Geçici dönemdeki ilgi ise bazı etkinliklere daha fazla yakınlık duyma, bazılarında ise uzaklaşma şeklindedir.

3. Gerçekçi dönem: 17 – 22 yaş dönemini kapsayan bireyin özelleşmiş ve şekillenmiş tercihlerine göre gerçekçi kararlar verdiği üçüncü evredir. Birey bu dönemde gerçeğe uygun özel seçimler yapar. Seçimler bir öğrenime ya da iş alanına dönüktür. Meslek seçiminde sırasıyla yetenekler, ilgiler, değerler dikkate alınır. Gerçekçi evrede üç alt aşama vardır.

Araştırma (keşfetme) basamağı: Üniversiteye başlanan zamandır. Birey, meslek seçimi yapabilmek için mesleklerle ilgili veri kaynaklarına ulaşmaya çalışır, iş durumlarını öğrenmek için araştırır.

Billurlaşma basamağı: Bireyin kendini verebileceği mesleği seçmesini etkileyen çok çeşitli faktörleri değerlendirdiği dönemdir. Bu değerlendirmeye bağlı olarak mesleki yönelimlerini özel bir alanla sınırlandırır.

Soruda Cumali üniversite okumaktadır. Üniversitenin ilk yıllarında okuduğu bölümle ilgili alanları araştırdığı dönem Gerçekçi dönem basamak sorduğu için Keşfetme basamağıdır.

CEVAP D

48. Holland'ın kişilik tipleri ile Kuder mesleki ilgi alanları aşağıda verilmiştir.

1. Gerçekçi: Açık hava ve mekanik
2. Araştırmacı: Bilim
3. Sanatçı: Güzel sanatlar ve müzik
4. Sosyal: Sosyal yardım
5. Girişimci: İknâ
6. Geleneksel: Büro ve hesap işleri

CEVAP A

49. Mesleki rehberlik faaliyetlerinin en yoğun olduğu dönem ortaöğretim kademesidir. Bu dönemde yetenek ve ilgiye göre seçimler yapılmalıdır, karar verme yıllarıdır. Bu dönemde bireyin Erikson'a göre kimlik kargaşası yaşamaması normaldir.

Bu nedenle a, b, c, e seçenekleri doğrudur d seçeneği yanlıştır. Çünkü bu dönemde çevreye göre değil kendi yetenek ve ilgisine göre özerk seçimler yapılmalıdır.

CEVAP D

50. Soruda Zeynep'in yetenek ve ilgileri karşılaştırılmıştır. Sözel alana karşı yeteneği az fakat ilgisi fazla, Sayısal alana karşı yeteneği var fakat yeteneğinden biraz az kademede ilgisi vardır. Sanatsal etkinliklere karşı yetenek ve ilgisi eşittir.
Bu özelliklere göre Zeynep'in seçeneklerden seçmesi en uygun alan Fen bilimleridir.

CEVAP A

51. Mesleki rehberlikte her dönemde gelişim özellikleri kazanımları vardır (A), Mesleki rehberlik ilkokulda değil okul öncesinde başlar hayat boyu devam eder (B), Mesleki faaliyetler her kademede yapılır eğitimle kaynaşıktır(C), faaliyetleri planlarken uzmanın yönlendirmesi gerekmektedir (D), Mesleki yönlendirmelerde önce yeteneğe bakılır (E)

CEVAP B

52. Mesleki rehberlik okul öncesi kademesinde başlar, her dönemde sunulur, hayat boyu devam eder. En yoğun faaliyetler lise kademesinde yapılır. Çünkü bu dönem karar verme yıllarına karşılık gelir. Bu dönemde yetenek ve ilgiye göre seçimler yapılır. Dolayısıyla kişinin kendisine en uygun meslek seçmesine yardım edilir.

CEVAP D

53. Kapsamlı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programının temel özellikleri şöyledir;
-KGRP gelişimsel bir özelliğe sahiptir. Psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti sunulan öğrencilerin içinde bulunduğu gelişim dönemlerine ait gelişim görevlerini başarılı bir şekilde gerçekleştirebilmelerine yardım etmeyi amaçlar.
-KGRP gelişimsel ve önleyici özelliklere sahip olduğu gibi aynı zamanda iyileştirici ve kriz yönelimli olma özelliklerini de sahiptir.
-KGRP tüm öğrencilere yöneliktir.
-KGRP organize edilmiş ve planlanmış bir yapıya sahiptir.
-KGRP ardışık yapıdadır.
-KGRP esnek bir yapıya sahiptir.
-KGRP eğitim sisteminin tamamlayıcısı parçasıdır.
-Tüm okul personelinin katılımını gerektirir.
-KGRP öğrencilerin etkili ve yeterli öğrenmelerine destek olur.
-KGRP uzmanlık gerektirir.
-KGRP okul psikolojik danışmanlarının zamanını etkili ve verimli kullanmasını temel alır.
Dolayısıyla a, b, c, e seçenekleri doğrudur. D seçeneği yanlıştır çünkü sadece kişisel gelişim değil mesleki ve eğitsel gelişim özellikleri de vardır.

CEVAP D

54. Rehberlikte, genel emirler, ana programlar, Mili eğitim Bakanlığında gelir Bakanlık-il-okul -sınıf sırasıyla iletilir. Yapılan değerlendirmeler, faaliyetler ise sınıf rehber öğretmeni okul rehberlik servisine, okul rehber öğretmeni, okul müdürü aracılığıyla "ile" " ilden de bakanlığa doğru merkez teşkilatlanmasına iletilir.

CEVAP C

55. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde dört yaklaşım bulunmaktadır. Bunlar kriz, tedavi edici, önleyici ve gelişimsel yaklaşımlardır.

1. Kriz Yaklaşımı: Bir kriz ortaya çıktığında müdahale etmeye yönelik hizmetlerdir. Krizin oluşturduğu etkileri ortadan kaldırma veya azaltma amaçlanmaktadır.

2. Tedavi Edici Yaklaşım: Olumsuz istenmeyen durumlara ve bireylerin yaşadıkları sorunlara odaklanan hizmetlerdir. Bireyin yaşadığı sorunları çözmesine ve iyileşmesine yardımcı olmak amaçlanmaktadır.

3. Önleyici Yaklaşım: Ortaya çıkması muhtemel olan problemlerin ortaya çıkmasını önlemeye dönük hizmetlerdir. Bu hizmetlerin amacı problemin ortaya çıkmasını önlemek için risk faktörlerini azaltmak ve koruyucu faktörleri artırmaktır.

4. Gelişimsel Yaklaşım: Bireyin içinde bulunduğu gelişim dönemine ait gelişim görevlerini yerine getirmesine destek olmayı amaçlayan hizmetlerdir. Bu yaklaşımda bireyin gelişimsel ihtiyaçları karşılanmaya ve bireyin tüm alanlarda gelişimine destek olmaya çalışılmaktadır. Gelişimsel yaklaşım kriz, tedavi edici ve önleyici yaklaşımları da içermektedir.

Soruda yakının kaybı, istismar gibi olaylara kriz yönelimli yaklaşımla müdahale ve yardım edilmelidir.

CEVAP B

56. Kapsamlı Pdr programının Program kategorisi ;
a) Rehberlik Müfredatı (Sınıf içi etkinlikler, Okul kapsamlı etkinlikler)
b) Bireysel Planlama (Bilgi verme, Bireyi tanıma, Yönelme, İzleme ve değerlendirme)
c) Müdahale Servisleri (Psikolojik danışma, Müşavirlik, Krize müdahale, Sevk)
d) Sistem Desteği (Araştırma ve geliştirme, Profesyonel gelişim, okul - toplum ilişkisi, Program yönetiminden oluşmaktadır.
Soruda travmatik olaylara destek olabilmek için sevk, kriz danışmanlığı gibi yardımlar Müdahale hizmetleri kapsamındadır.

CEVAP C

57. Rehberlik Programında yer alan ve eğitsel-mesleki-kişisel gelişim alanlarıyla ilgili 7 yeterlik alanı:

1. Okula ve Çevreye Uyum
2. Eğitsel Başarı
3. Kendini Kabul
4. Kişiler arası İlişkiler
5. Aile ve Toplum
6. Güvenli ve Sağlıklı Hayat
7. Eğitsel ve Mesleki Gelişim'dir.

Bu yeterlik alanları temel alınarak hazırlanan "İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı" kendi içerisinde esnek bir yapıya sahiptir. Öğrencilerin, içinde yaşanılan çevrenin ve okulun ihtiyaçlarına göre programda değişiklikler ve düzenlemeler yapılabilir. Düzenlemelerin öğrencilerin ihtiyaçları ve gelişim özellikleri göz önünde bulundurulması önemlidir.

Eğitsel, mesleki ve kişisel-sosyal alanlar nasıl birbiri ile ilişki içinde ve tam olarak birbirinden soyutlanamaz ise söz konusu yeterlik alanları da birbiri ile ilişkilidir ve birbirinden tam olarak soyutlanamaz. Bu nedenle b, c, d, e seçenekleri doğrudur.

A maddesi yanlıştır. Bu düzenlemeler, sınıf rehber öğretmeninin önerisiyle okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmenin bulunmadığı okullarda ise rehberlik araştırma merkezlerinin onayıyla yapılmalı, programın ana çatısını bozacak nitelikte olmamalıdır. Okul rehber öğretmenleri ve rehberlik araştırma merkezleri yapılacak olan değişikliklerde alan bilgisi gerektiren kazanımları göz önünde bulundurmalı, bu tarz kazanımların programa yerleştirilmesi durumunda ise kazanımlar, okul rehber öğretmenleri ya da rehberlik araştırma merkezinde çalışan rehber öğretmenler tarafından işlenmeli ya da konu ile ilgili uzmanlar çağrılmalıdır.

CEVAP A

58. Tehlike durumlarında öğrencinin yalan söyleyip söylemediğine bakılmaz (B). Gizlilik ihlal edilmelidir acil tehlike durumlarında. (C), Babasıyla görüşmek, durumu netleştirmek doğru bir çözüm yolu olmaz, an geçse çocuğa zarar devam edebilir(A) (D).

E maddesi doğrudur. Hayati durumlarda, suç, kendisi ve çevresi için açık ve yakın tehlike arz eden durumlar cereyan ediyorsa atılacak en doğru adım E seçeneğidir. Burada en önemli nokta çocuğun ruh sağlığını korumaktır. Okul rehber öğretmen acil durumlarda, suç teşkil eden hallerde okul müdürünü bilgilendirip emniyete sevk etmelidir.

CEVAP E

59. ACA (Amerikan Psikolojik Danışma Derneği)'nin son değişikliğine göre (2014) psikolojik danışman kendini yetersiz hissettiğinde süpervizyon eğitimi alması gerekir. Bu konuda psikolojik danışmanın başka bir uzmana yönlendirilmesi sakıncalıdır.

CEVAP E

60. Psikolojik danışma ve rehberlikte;
-Öğrenciye borç para vermek
-Eğitim ortamı dışında sosyalleşmek
-Kişisel duygularını ve yaşantılarını arkadaş gibi paylaşmak
-Duygusal ilişkiye girmek etik dışıdır.
B seçeneğinde; danışanın özerkliğini desteklemek rehberlik anlayışı olarak doğrudur, temel ilkeler arasındadır.

CEVAP B

61. İşlevlerine göre rehberlik

1. Krize müdahale edici rehberlik

Anne baba ayrılığı

Yakının kaybı

Madde bağımlısı bireye yardım

İntihar girişimi

Cinsel taciz ve saldırı

Trafik kazası geçirme

Şiddete maruz kalma

Doğal afetler gibi durumlarda sunulur.

2. İyileştirici (Çare Bulucu, Tedavi edici, Düzeltici) Rehberlik

Rehberlik hizmetleri var olan sorunu ortadan kaldırmayı amaçlayan bir işleve de sahiptir. Burada amaç, sorunların çözülmesini sağlamaktır. Örneğin, utangaçlık sorunu olan bir kişinin bu sorunu çözmeye yardımcı olma ya da öfkesini kontrol edemeyen bir kişiye öfkesini kontrol edebilmesi için verilen yardımlar bu kapsamda ele alınabilir.

3. Uyum Sağlayıcı Rehberlik: Öğrencilerin yeni ortamlara uyum sağlamalarını kolaylaştırıcı rehberlik hizmetlerine, uyum sağlayıcı rehberlik hizmetleri denir. Uyum sağlayıcı rehberlik hizmetleri öğrencilerde görülebilecek uyum bozukluklarına karşı gerekli önlemleri almaktadır ve yaşanan uyum problemlerinin çözümüne de katkı sağlamaktadır. Örneğin, oryantasyon hizmetinin temel işlevi uyum sağlayıcılıktır.

4. Önleyici rehberlik: Olumsuz bir durumu ortaya çıkmasını engellemedir.

5. Geliştirici Rehberlik: Rehberliğin geliştirici işlevinde bireyin tüm yönleri ile en iyi şekilde gelişmesine yönelik ortamlar sağlamak hedeflenir.

6. Yöneltili Rehberlik: Bireyin başarılı ve mutlu olmasında kişisel niteliklerine uygun alan, ders, okul ve meslek seçmesinin rolü son derece büyüktür. Bu amaçla bireye yardımcı olabilmek için yöneltili rehberlik hizmetlerinin verilmesi önemlidir.

7. Tamamlayıcı Rehberlik: Rehberliğin bir diğer işlevi de öğretim etkinliklerini tamamlayıcı etkinlikleri tasarlaması ve bu etkinlikleri uygulamasıdır.

8. Ayarlayıcı Rehberlik: Rehberliğin bir diğer işlevi de eğitim planlamacılarına ve program yapımcılarına yol göstererek, onların rehberlik hizmetleri ile edinilen bilgileri göz önüne alıp, yeni programlar yapmalarına yardımcı olmaktır.

Deprem, savaş, doğal afetler gibi durumlar travmatik, duygusal yoğunluğu üst yaşantılardır. Van ilindeki depremde çocuklara verilecek yardım problem alanına göre kişisel sosyal rehberlik olur, bu konuda verilen yardım işlevlerine göre rehberlik türlerinden krize müdahale kapsamındadır.

CEVAP B

62. Yetenek ve Başarı karşılaştırılması: Yetenek ve başarının birlikte değerlendirilmesinin sonucu olarak üç farklı öğrenci grubu ortaya çıkmaktadır. Bu gruplar da başarı ve yetenek arasındaki farka göre farklı alt gruplar içinde sergilenmektedir. Her grubun niteliği farklı olduğu için yapılacak yardımlar da farklı olmaktadır. Bu farklılıklar yetenek – başarı tablosunda gösterilir ve yorumlanır.

Yetenekleri ölçüsünde başarılı olan öğrenciler: Yetenek ve başarı düzeyleri aynı olan öğrenciler, genelde okul başarısı bakımından potansiyelinden bekleneni veren öğrenciler olarak yorumlanmaktadır. Ancak bu grupta başarı ve yetenek düzeyleri yüksek öğrenciler olduğu gibi, yetenek ve başarı düzeyinin her ikisi de düşük öğrenciler de bulunmaktadır. Hem yeteneği hem başarısı yüksek olan öğrenciler, geleceğe yönelik daha ileri düzeydeki akademik programları yürütebilecek öğrencilerdir. Yetenek ve başarı düzeyleri orta düzeyde olan öğrencilerin seviyelerine uygun düşecek akademik programlara, düşük olan öğrencilerin ise durumlarına uygun düşen bir mesleğe yönlentilmeleri doğru olacaktır.

Yetenek düzeylerinin altında başarılı olan öğrenciler: Yetenek düzeylerinin altında başarılı olan öğrenciler, kendilerinden beklenen başarıyı gösteremeyen, düşük başarılı öğrencilerdir. Bu sonucu etkileyen çeşitli nedenler bulunabilir. Bunların tek tek bilinmesi, her öğrencinin bireysel olarak ele alınıp çeşitli yönlerden incelenmesi, başarılarını engelleyen duygusal, sosyal ve ekonomik sorunlarının giderilerek yetenekleri düzeyinde başarılı olmaları yönünde yardım edilmesi gerekmektedir.

Yetenek düzeylerinin üstünde başarılı olan öğrenciler: Bu öğrenciler, kendilerinden bekleneni fazlasını veren öğrenciler olarak yorumlanırlar. Ancak bu öğrenciler hem yeteneği hem de başarısı yüksek olan öğrencilerden farklı bir nitelik taşımaktadırlar.

Yeteneğinin üstünde başarılı olma, iyi bir sonuç gibi algılsa da, bu öğrencilerin bir olasılık olarak böyle bir sonuca ulaşmaları genellikle bir baskı ve zorlanma altında gerçekleştiği için kişilik ve duygusal gelişiminde bazı problemlerin olması, kaygı ve uyum sorunları bulunması beklenebilir. Bunların, yetenekleri altında başarı gösteren öğrenciler gibi bireysel olarak incelenmesi, aşırı çabalarının nedenleri ve yol açabileceği olası zararların belirlenerek onlara yardım edilmesi gerekmektedir.

Yeteneği üstünde başarılı öğrencilere kişisel rehberlik kapsamında hizmetler verilir aileleri de baskı ve zorlama gördükleri düşünülürse otoriter tutuma sahip ebeveyn oldukları düşünülebilir.

CEVAP E

63. Saydamlık, duygu ve düşünceleri dürüst bir şekilde paylaşmadır. Bu paylaşımı yaparken incitici bir dil kullanılmamalı, içten-dürüst-doğal olmalıdır. Ben dili saydam bir dildir. D seçeneğinde “çalışmaman beni üzüyor” ifadesinde ben dili dolayısıyla saydam bir dil kullanılmıştır.

CEVAP D

64. Rehberlik ilkelerinden gönüllülük ilkesi gereğince bir öğretmen herhangi bir problemlili öğrenciyle karşılaştığında ilk önce problemi kendi çözmeye çalışmalı, problem büyüse danışmana sevk etmeli, öğrenci danışmana gitmek istemiyorsa öğretmen danışmandan fikir almalı, hiçbir işe yaramıyorsa danışmana öğrenciyle görüşmesini isteyebilir. Buna göre en doğru sıralama için II. ve III. maddelerin yer değiştirmesi gerekir.

CEVAP D

65. Parçaya göre Yeliz olumsuz tutumlara sahiptir; bu tutumlar zaman zaman rasyonel olmayan inançlara dönüşmektedir. Bu görüşleri yok etmek için “Akılcı-Duygusal Yaklaşım” dan dan yararlanmak gerekir. Bu yaklaşıma göre insanlar mantıksız düşünceleri kafasına yerleştirmekle ruhsal rahatsızlığını kendi yaratmaktadır.

CEVAP D

66. Yeliz rasyonel olmayan inanç ve tutumlara sahiptir, bu yüzden mutsuzdur. Bu duruma göre Yeliz'e daha çok “bi-reylerin yaşantılarını duygularını, düşüncelerini tanıma ve anlamasına yönelik olan “ kişisel-sosyal rehberlik hizmetleri sunulmalıdır.

CEVAP B

67. Parçada okul öncesi eğitim ve akran ilişkileri açıklanmaktadır. Buna göre bu dönemde problemler çözülmezse diğer yılları etkilemekte (A), akranlarla geçirilen olumlu ilişkiler gelişimi desteklemekte (B), ilerleyen yıllarda eşli oyunlar ve grupça faaliyetler gerçekleşmekte (C), bu dönemde akranlarla ilk deneyimler ilk sayılabilecek problemler olabilmekte (D) dir. Fakat bu dönemde aile yine birincil düzeydedir ve önemini korumaktadır. İlköğretim birinci kademeyle birlikte arkadaşlar önem kazanmaktadır.

CEVAP E

68. Ben dili yükümlülük iletisi içeren bir iletişim becerisidir, saydamdır. A seçeneğinde yargılama, suçlama, B seçeneğinde öğüt vermek, C seçeneğinde yargılama, E seçeneğinde yargılama söz konusudur ve iletişim engeli içerir. D seçeneğinde ise “konuşman hem beni hem de arkadaşlarını rahatsız etti” ifadesi ben dili içerir.

CEVAP D

69. Murat sınıf rehber öğretmenine kız arkadaşı olduğunu söylemektedir. Bu durumda rehber öğretmen öğrencinin gelişimini destekleyici yardımlar sunmalıdır. Bu dönemde bireysel rehberlik faaliyetleri daha da yoğunluk kazanır. Fakat bu faaliyetleri sunarken ailesine müşavirlik hizmeti verebilir. Sevk hizmeti uygun değildir.

CEVAP B

70. Parçaya göre Melih ve Doktor arasında geçen diyalog da saydam, empatik, insancıl bir dil kullanılmıştır. Bu yüzden A, B, D, E seçenekleri doğrudur. C seçeneğinde ise iletişim engeli bulunmaktadır denmektedir. Bu yanlış bir ifadedir. Çünkü diyalogda insancıl bir yaklaşım sergilenmediğinden iletişim engeli bulunmamaktadır.

CEVAP C

71. Yıldız Kuzgun'a göre bağımlı karar verme stratejisi bireyin çevresindeki kişilerin özellikle ailesinin istek ve beklentilerine uygun karar vermesidir. Bu durumdaki bireyler ebeveynlerinin tutumunu benimserler.

CEVAP C

72. Otobiyografi tekniği kişinin kendisini incelemesine dayalı tekniktir (I), problemleri saptamaya yöneliktir (II), kişinin yazdıklarından yola çıkarak istekli olup olmadığı hakkında fikir verebilir (III), eğer uygulama sonrası yardımcı olunacağı söylenirse öğrenci güven duyar (V) ifadeleri otobiyografi için doğru yargılardır. Fakat otobiyografi evde yazdırılırsa lüzumsuz bilgiler ve gerçeğe uygun olmayan yazantılar içerebilir. IV. yanlış bilgidir.

CEVAP C

73. Kendi Kendine Yardım Grupları: Üyelerin birbirine yardım etme amacıyla, lidersiz olarak toplandıkları gruplardır. Örneğin adsız alkolikler.

Birey merkezli Gruplar: Grup süreci içinde bir üyenin şekle getirildiği yani üzerinde odaklanıldığı, diğer üyelerinse zeminde oldukları p. d biçimidir. Bir başka deyişle, grup sürecinin daha çok intrapsişik düzeyde cereyan ettiği g. p. d türüdür. Birey merkezli gruplarda, grup liderinin birey üzerinde odaklanırken grup dinamiğini göz ardı etmemesi gerekir.

Destek Grupları: Benzer yaşam sorunlarını yaşayan üyelerden oluşan ve grup liderinin grup üyelerinin durumunu kabul ettiği, onların durumlarını değiştirmeye çalışmadığı, üyelerin kendi sorunlarını anlamaya yardım ettiği gruplardır. Destek gruplarının amacı, karşılıklı destek başa çıkma stratejilerinin, bilgilerin paylaşılmasıyla stresin azalmasına yardım etmektir. Örneğin tecavüze uğrayanların oluşturduğu gruplar, travmaya maruz kalanların oluşturdukları...

Açık Grup: G. P. D sürdüğü ve ihtiyacı olanın gruba girip belli bir süre, 10-13 hafta gibi devam ettiği, artık ihtiyacının olmadığını hissettiğinde de ya da kurumdan taburcu olduğunda, gruba katılmayı bıraktığı gruplar açık gruplardır. Bu gruplarda her bir üye farklı oturumlarda sonlandırma (terminasyon) yaşar. Bu nedenle gruptan her üyenin ayrılışında ve gruba her yeni üyenin girişinde, grup sürecinde, açık gruplarda gerileme (regresyon) görülebilir. Üyelerin, terapötik güçleri oluşturması zaman alır dolayısıyla direnç artabilir.

Soruda Harun Bey'in kişisel gelişim ve üyenin kendini gerçekleştirmeyi ve farkındalığı hedeflediği belirtilmiştir. Bu grup türüne etkileşim grubu denir. Etkileşim gruplarına yaşantı ve gelişim grupları da denmektedir.

CEVAP A

74. Akran danışmanlığı, belirli bir eğitim gören ve bir süpervizör tarafından süpervizyon/gözetim alan akran danışmanların diğer öğrencilere kişisel ve akademik konularda yardımcı/destek olmaları sürecidir. Bu süreçte amaç, yardım edilen öğrencilerin düşünce ve duygularının daha iyi anlaşılmasının sağlanması ve kendi sorunlarına kendilerinin çözüm bulabilmeleri için gerekli kaynakları kullanmalarına yardımcı olunmasıdır. Akran danışmanlar birer profesyonel değildir. Akran danışmanlar ne bir psikolojik danışmandır ne de bir psikologtur. Yardım ettikleri akranlarından farkı, almış oldukları eğitim sayesinde çeşitli yardım becerilerini geliştirmiş ve bu sayede gerekli desteği sağlayabilecek konuma gelmiş olmalarıdır.

Yararları;

1. Akranların birbirlerinden gelen mesajlara daha açık, olumlu örnekleri almaya daha yatkın olmaları, Akran yardımcılığı uygulamalarının; bu uygulamadan faydalanan öğrenciler kadar, akran yardımcısı öğrenciler için de yararlı olması,
2. Akran yardımcılığı uygulaması sayesinde okul psikolojik danışmanlarının iş yükünün azalması, okullardaki rehberlik hizmetlerinin görünürlüğüünün artması,
3. Akran yardımcılığı eğitimi alan öğrenciler başta olmak üzere, uygulamaya katılan tüm öğrencilerin, edindikleri bilgi ve becerileri yaşamlarına transfer etmeleri,
4. Okul iklimini pozitif yönde değiştirmesi.

E seçeneğinde verilen, öğrencilerle okul idaresi arasında köprü görevi koordinatör psikolojik danışmana aittir. Akran danışmanının böyle bir görevi yoktur.

CEVAP E

75. Sosyograma göre S öğrencisi P, Y, T öğrencileri tarafından grup etkinlikleri için seçildiğinden en çok oyu alan ve en popüler öğrencidir. R öğrencisi ise T ve P tarafından reddedilen olarak ilan edilmiştir. Eşleştirme en çok oyu alan ve reddedilenle yapıldığından S-R öğrencileri bu eşleştirmeye uygundur.

CEVAP C